

WIADOMOŚCI DIECEZJALNE PODLASKIE

WYDAWNICTWO KURJI DIECEZJALNEJ.

Adres Redakcji: Siedlce, Kurja Diecezjalna.

W sprawach prenumeraty i innych administracyjnych adres: Kurja Diecezjalna, Siedlce.

Zeszyty zamienne i egzemplarze recenzyjne należy nadsyłać pod adresem Redaktora

Przedpłata roczna 15 zł., cena zeszytu miesięcznego 1 zł. 50 gr. Ogłoszenia (tylko na okładce) w stosunku 60 zł. za całą stronę.

DZIAŁ URZĘDOWY.

Treść Acta Apostolicae Sedis.

№ 3.

Acta Pii PP. XI. Constitutio Apostolica. *Quum in dies.* — Dismembrationis et erectionis provinciae ecclesiasticae Curitybensis in Brasilia. — 10 Maii 1926.

Litterae Apostolicae. I. *Cum Nobis.* — Ex dismembratione vicariatus apostolici de Taynanfu erigitur in Sinis praefectura apostolica de Shohchow. — 12 Iulii 1926. — II. *Potiora inter.* — Sanctuarium B. M. V. a Victoria, in civitate de Lackawanna dioecesis Buffalensis intra fines, Basilicae minoris titulo et privilegiis augetur. — 20 Iulii 1926. — III. *Ut, aucto.* — Distracto territorio e vicariatu apostolico Nankinensi erigitur vicariatus apostolicus de Haimen in Sinis, clero indigenae committendus. — 11 Augusti 1926. — IV. *Divinitus nobis.* — Erectio vicariatus apostolici de Cyrenaica, et immutatio nominis vicariatus Lybiae. — 3 Febr. 1927.

Epistolae. — I. *Quam Germanica mulierum.* — Ad Emum P. D. Carolum Iosephum tit. SS. Quatuor Coronatorum S. R. E. Presb. Card. Schulte, Archiepiscopum Coloniensem: de opera et studio Germanicae mulierum Societatis. — 26 Novembris 1926. — II. *Commisso Nobis.* — Ad Emum P. D. Ioachimum tit. SS. Bonifacii et Alexii S. R. E. Presb. Card. Arcoverde de Albuquerque Cavalcanti, Archiepiscopos et Episcopos: de visitatione apostolica nuper in Brasilia peracta. — 20 Ianuarii 1927. — III. *Quod S. Cyrillum.* — Ad RR. PP. DD. Archiepiscopos et Episcopos tum Regni Serborum-Croatorum-Slovenorum tum Reipublicae Cecho-Slovaecae: de Sanctis Cyrillo et Methodio, earum gentium apostolis, commemorandis. — 13 Febr. 1927.

Acta SS. Congregationum. S. Congregatio Consistorialis. I. *Vapicensis.* — Decretum erectionis Dignitatis in cathedrali Capitulo. —

11 Februarii 1927. II. Provisio Ecclesiarum. — S. Congregatio Concilii. Decretum de sacerdotibus magisterii munus gerentibus in publicis scholis. — 22 Februarii 1927. — S. Congregatio de propaganda fide. I. Provisio Ecclesiae. II. Nominaciones. — S. Congregatio Rituum. I. Toletana. — Decretum super introductione causae beatificationis et canonizationis Servae Dei Sor. Mariae a Iesu, monialis professae Ordinis Carmelitarum Excalceatarum. — 10 Decembris 1926. — II. Romana seu Faliscodunen. — Decretum super reassumptione causae canonizationis Beatae Luciae Filippini, Virginis, Fundatricis atque antistitae Instituti Magistrarum Piarum ab eius cognomine nuncupatarum. — 22 Decembris 1926 r. — III. Veronen. — Decretum super virtutibus in causa beatificationis et canonizationis Ven. Servae Dei Magdalenae Marchionissae de Canossa, Fundatricis Instituti Filiarum a Caritate. — 6 Ianuarii 1927. — IV. Urbis et Orbis. — Decretum praefixum volumini VII, seu appendici II (ab an. 1912 num. 4285 usque ad an. 1926 num. 4404, cum suo indice generali) operis cui titulus: „Decreta authentica Congregationis Sacrorum Rituum ex actis eiusdem collecta eiusque auctoritate promulgata“. — 26 Ianuarii 1927.

Acta Tribunalium. S. Romana Rota. Citationes edictales: I. Parisien. — Nullitatis matrimonii (Bertier-Giusti). — 12 Februarii 1927. II. Var-savien. — Nullitatis matrimonii (Muras-Wielimborek). — 14 Febr. 1927.

Diarium Romanae Curiae. I. Communicato. II. S. Congregazione dei Ritti: Congregazioni Generale e Antipreparatoria. III. Segreteria di Stato: Nomine. Onorificenze. IV. Maggiordomato di S. S.: Nomine. V. Necrologio.

Treść № 4.

Acta Pii PP. XI. Constitutiones Apostolicae. I. Nostri pastoralis officii — Erectionis paroeciae S. Benedicti extra portam S. Pauli. — 3 Iunii 1926. — II. Ad culmen Apostolicae. — Erectio paroeciae Ss. Angelorum Custodum in regione „Monte Sacro“ — 2 Octobris 1926. — III. Regis Pacifici. — Erectio paroeciae Sacri Cordis Iesu Christi Regis. — 13 Oct. 1926.

Litterae Apostolicae. I. Quae catholico nomini. — Immutatur nomen praefecturae apostolicae de Cook et Manihiki. — 11 Augusti 1926. II. Lapurdense templum. — Ecclesia Sacratissimi Rosarii B. M. V. Lapurdi exstans sub principe templo Basilicae minoris honoribus augentur. — 24 Septembris 1926. — III. Cum ex apostolico munere. — Immutatur nomen vicariatus apostolici de Uellé Orientali. — 14 Decembris 1926. — IV. Non sine. — Praefectura apostolica de Kong-moon in Sinis ad vicariatum apostolicum evehitur. — 3 Februarii 1927.

Epistolae. — I. Quod vobis. — Ad Emum P. D. Antonium tit. SS. Marcellini et Petri S. R. E. presb. Card. Mendes Bello, Patriarcham Lisbonensem aliosque Archiepiscopos et Episcopos Lusitaniae ad communes litteras ex concilio datas respondet. — 16 Novembris 1926. — II. Deiparam Virginem. — Ad R. P. D. Benedic-

tum Aloisi Masella, Archiepiscopum tit. Caesariensem, eundemque apud Chilensem Rempublicam Nuntium Apostolicum, quem legatum mittit ad solemnia coronationis B. M. V. De Monte Carmelo in urbe Sancti Iacobi. — 29 Nov. 1926. — III. *Catholicum istud.* — Ad R. P. D. Hectorem Quiliet Episcopum Insulensem, ob quinquagesimum expletum annum a condita Insula catholica studiorum universitate. — 6 Decembris 1926. — IV. *Gratissimae nobis.* — Ad RR. PP. DD. Czechoslovachiae Archiepiscopos et Episcopos communicus litteris respondens: de cleri reiue catholicae incremento procurando. — 20 Februarii 1927.

Acta SS. Congregationum. *S. Congregatio Consistorialis.* Provisio Ecclesiarum. — *S. Congregatio Concilii. Romana et aliarum.* — Dubia. — 15 Martii 1927. — *S. Congregatio de religiosis.* I. *Dubium de consecratione virginum pro mulieribus in saeculo viventibus.* 25 Martii 1927. — II. *Approbationes.* — *S. Congregatio de Propaganda fide.* *Nominatio.* — *S. Congregatio Rituum.* I. *Eistetten.* — *Confirmationis cultus ab immemorabili tempore praestiti Servae Dei Stillae virgini Beatae nuncupatae.* — 12 Ianuarii 1927. II. *Albanen.* — *Introductionis causae beatificationis S. D. Ioannis Merlini, sacerdotis moderatoris generalis Congregationis Missionariorum Pretiosissimi Sanguinis D. N. I. C.* — 26 Ianuarii 1927. III. *Neapolitana.* — *Introductionis causae beatificationis S. D. Michaelis Angeli Longo a Mariliano, sacerdotis professi Ordinis Fratrum Minorum.* — 26 Ianuarii 1927. IV. *Taurinen.* — *Decretum super virtutibus theologalibus beatificationis et canonizationis Ven. Servi Dei Ioannis Bosco, sacerdotis fundatoris Piae Societatis Salesianae et Instituti Filiarum Mariae Auxiliatricis.* — 20 Februarii 1927. V. *Elogia Martyrologio Romano adiicienda.* — 26 Ianuarii 1927. VI. *Contribicen.* — *Dubia circa festum Sacratissimi Cordis Iesu in Lusitania.* — 18 Februarii 1927. VII. *Zagrabien et aliarum.* — *Decretum.* — 9 Martii 1927.

Acta Tribunalium. *S. Poenitentiaria Apostolica.* I. *Dubia: de fautoribus factionis vulgo „Action Française“.* — 8 Martii 1927. — (*Officium de indulgentiis*) II. *Actus sollemnis dedicationis humani generis in festo D. N. Iesu Christi Regis indulgentiis ditatur.* — 15 Februarii 1927.

Acta Officiorum. *Commissio Pontificia de re biblica.* De laurea in theologia ad gradus academicos in Sacra Scriptura obtinendos requisita. — 26 Februarii 1927. *Pontificia Commissio ad Codicis Canonones authentice interpretandos.* *Responsa ad proposita dubia.* — 6 Martii 1927.

Diarium Romanae Curiae. I. *S. Congregazione dei Riti: Congregazioni Preparatoria, Antipreparatoria e Particolare.* II. *Segreteria di Stato: Nomine, Onorificenze.* III. *Maggiordomato di S. S.: Nomine.* V. *Necrologio.*

O D P U S T Y

udzielone przez Stolicę Apostolską z racji uroczystości przeniesienia cudami słynącego obrazu Matki Boskiej Kodeńskiej z Warszawy do Kodnia.

Beatissimo Padre,

Enrico Ignazio Przeździecki, Vescovo di Podlachia, prostrato ai piedi della Santità Vostra, espone quanto segue: Nell'occasione del trasferimento dell'Immagine della Beata Vergine, detta di Kodeń da Varsavia alla sua Chiesa di Kodeń, che avverrà con pompa solenne, organizzata da apposito Comitato, la cui presidenza di onore fu accettata dall'Ecc. mo Signor Presidente della Repubblica di Polonia, e di cui fanno parte cospicui Personaggi, aderente l'intero Episcopato Polacco, si faranno alcune soste in determinati luoghi, con funzioni e sacre Missioni, specialmente per implorare l'unione dei dissidenti alla Sede Apostolica Romana. Ad incremento della pietà dei fedeli, che prenderanno parte ad alcuno dei suddetti pii esercizi, l'oratore domanda: 1-o L'Indulgenza plenaria, da lucrarsi due volte in giorni distinti, confessandosi e comunicandosi, e pregando secondo l'intenzione del Sommo Pontefice; 2-o L'Indulgenza di 300 giorni per i singoli esercizi, di cui sopra, o per qualsiasi altra preghiera che si faccia innanzi alla S. Immagine; 3-o La facoltà per l'E.mo Cardinale di S. R. C., che sia presente alla chiusura della solennità, o altrimenti per il Vescovo oratore, di impartire al popolo la Benedizione solenne in nome della S. V. con annessa Indulgenza plenaria, da lucrarsi dai fedeli che, debitamente dispositi, riceveranno la detta Benedizione e pregheranno secondo l'intenzione di Vostra Beatitudine.

Che dalla grazia, ecc.

Die 4 aprilis 1927.

SACRA POENITENTIARIA APOSTOLICA *benigne annuit pro gratia iuxta preces. Contrariis quibuscumque non obstantibus.*

Nr. 779/27.

Fr. Andreas Card. FRÜHWIRTH

Major Poenitentiarius.

(L. S.)

J. Teodori S. P. Secretarius.

Toż samo po polsku.

Ojczy Świąty,

Henryk Ignacy Przeździecki, biskup Podlaski, ścieląc się do stóp Waszej Świątobliwości, przedstawia co następuje: Z powodu przeniesienia obrazu Matki Boskiej Kodeńskiej z Warszawy do swojego ko-

ściola w Kodniu, co dokonane zostanie z wielką uroczystością, urządzoną przez specjalny komitet, nad którym protektorat honorowy objął Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i udział wzięły wybitne osoby oraz cały Episkopat Polski, urządzone będą w czasie długiej drogi przystanki, połączone z uroczystościami i misjami, mającymi na celu uproszenie powrotu katolików do jedności ze Świętą Stolicą Rzymską. Celem podniesienia pobożności wiernych, którzy uczestniczyć będą w któremkolwiek z wyżej wymienionych ćwiczeń duchownych, składający niniejsze prosi o: 1-o udzielenie Odpustu zupełnego, któryby mógł uzyskać każdy dwukrotnie, w dniach dowolnie obranych, po odbytej spowiedzi, przyjęciu Komunii św. i modlitwie według intencji Ojca św.; 2-o odpustu 300 dni za każde poszczególne pobożne ćwiczenie, o których wyżej, oraz za każdą modlitwę, zaniesioną przed św. Obrazem; 3-o władzę udzielenia błogosławieństwa papieskiego z odpustem zupełnym na zakończenie uroczystości, zebranemu ludowi wiernemu, usposobionemu do tego i modlącemu się w intencji Ojca św.; ażeby z władzy tej skorzystał obecny tam Kardynał Ś. K. R., w przeciwnym razie sam proszący.

O którą to łaskę etc.

Dnia 4 kwietnia 1927 roku.

Ś. Penitencjarja Apostolska, jako łaskę, niniejszego udziela, stosownie do prośby. Zarządzenia przeciwne nie stoją w sprzeczności z niniejszem.

Nr. 779/27.

Br. Andrzej Kardynał FRÜHWIRDT

Wielki Penitencjarjusz

(M. P.)

J. Teodori S. P. Sekretarz.

Rozporządzenie Ś. Kongregacji Soborowej w sprawie księży, wykładających religję.

Sacra Congregatio Concilli

DE SACERDOTIBUS MAGISTERII MUNUS GERENTIBUS
IN PUBLICIS SCHOLIS

DECRETUM

Cum plures locorum Ordinarii postulavissent ut peculiaribus quibusdam normis sacerdotum disciplina, qui in publicis scholis docent, regeretur, haec Sacra Congregatio in plenariis comitiis diei 15 Ianuarii huius anni decrevit servanda ea quae sequuntur; quae

quidem SS. D. N. Pius divina Providentia PP. XI, in audientia die prima mensis Februarii ab Emo Cardinali huius Sacrae Congregationis Praefecto habita, rata firmaque voluit eademque publici iuris fieri mandavit.

I. Sanctae Sedis praescripta de clericis et sacerdotibus publicas studiorum Universitates vel scholas Normales, quas vocant, frequentantibus, firma maneat; praesertim vero ea quae Litteris Secretariae Status diei 20 Novembris 1920 praecipuntur, adamussim serventur.

II. Sacerdotes, etsi magisterii titulum consecuti, adstricti, uti antea, suae quisque dioecesis servitio manent; proprioque Ordinario subiiciuntur.

III. Curent Ordinarii, ut hi sacerdotes docendi munus obeant in sua dioecesi, praesertim in sacris clericorum Seminariis vel in privatis scholis.

IV. Sacerdos huiusmodi munus atque officium in publicis scholis ne petat neque acceptet sine explicito Ordinarii sui consensu; qui quidem consensus est natura sua revocabilis.

V. Ordinarius, graviter onerata eius conscientia, consensum ne concedat nisi iis qui pietate et doctrina excellunt, quique tum alumnis tum ceteris magistris privatim et publice exemplo sint.

VI. Ordinarius permittere poterit ut sacerdos dioecesanus in aliam dioecesim magisterii exercendi causa se conferat, ea tamen lege, ut susceptum munus ad nutum tum Ordinarii proprii tum Ordinarii loci retineatur. Itaque Ordinario in dioecesis servitium illum revocanti et Ordinario loci illum dimittenti, quocumque praetextu remoto, sacerdos parere tenetur.

VII. Ordinarius ne sinat ut sacerdos suae dioecesis in alia dioecesi magisterium ineat, nisi prius de re loci Ordinarium monuerit eiusdemque veniam obtinuerit.

Sacerdos in aliena dioecesi magisterium initurus sine mora loci Ordinarium adeat, quem, iuxta can. 94 Codicis iuris canonici, ut Ordinarium suum, usquedum eo in loco commorabitur, habere, eiusque, vigilantiae auctoritati et correctioni se submittere debet.

IX. Ordinarius vero loci poterit:

a) praecipere, iusta de causa, arbitrio et prudentia eius aestimanda, ut sacerdos alicui ecclesiae sit addictus;

b) statuere ut idem sacerdos peculiari vigilantiae Vicarii foranei vel parochi aliusve sacerdotis subsit;

c) exigere ut sacerdos referat in qua domo habitualiter commoretur et quibuscum personis cohabitaret; vetare ne mulieres, de quibus suspicio esse possit, apud se retineat et quoquo modo frequentet; iubere, si id necessarium aut opportunum Ordinarius indicaverit, ut penes aliquam religiosorum sodalium domum a se designandam degat;

d) vetare ne docendi munus in scholis, quas vel solae puellae vel puellae simul et adolescentes celebrant, suscipiat; neve puellas privatim doceat atque instituat;

e) praecipere ut omnes et singulas obligationes communes clericorum servet; praesertim vero, ut collationibus seu conferentiis ad casus de re morali ac liturgica solvendos intersit; ut adiuvet parochum loci in religiosa puerorum institutione; ut diebus festis de praecepto brevem Evangelii aut alicuius doctrinae christianae capi-

tis explanationem habeat in Missa quam, fidelibus adstantibus, celebrat;
f) monere, corripere et, si casus ferat, congruis poenis, ad normam sacrorum canonum, sacerdotem afficere, si a recto tramite deflexerit.

X. Ordinarius loci, cuiusque anni scholastici expleto cursu, Ordinarium sacerdotis certiore faciat de eiusdem vita et moribus.

XI. Sacerdos magister e loco per notabile tempus discessurus Ordinarium eiusdem loci commonefaciat; ferias vero aestivas initurus suum eidem obsequium praestet; in dioecesim vero reversus, se sistat Ordinario suo eisque mandatis fideliter obediat.

Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, ex Secretaria Sacrae Congregationis Concilii, die 22 Februarii 1927.

D. Card. Sbarretti, *Praefectus*.

L. S.

† Iulius, Ep. tit. Lampsacen., *Secretarius*.

Rozporządzenie o pracy pasterskiej na wychodźstwie.

Biskup Podlaski

Do Wielebnego Duchowieństwa diecezji Podlaskiej.

Z powodu braku dostatecznej pracy w kraju, wzmagają się emigracja polskich robotników do Francji i Belgji oraz emigracja sezonowa polskich robotników rolnych do Niemiec i Danji. Pozbawieni dostatecznej opieki duszpasterskiej, narażeni są oni wśród obcego sobie środowiska, odnoszącego się często z nienawiścią do ich wiary katolickiej, na niebezpieczeństwo utraty wiary.

Sprawozdania naszych księży, pracujących wśród wychodźstwa naszego we Francji i Niemczech, wskazują na to, że okazują się odporniejsi na wszelką agitację socjalistyczną, komunistyczną i sekciarską ci robotnicy, z którymi rodziny i duszpasterze ze stron ojczystrych utrzymują stałe stosunki, pisując do nich częste listy z wiadomościami z kraju, oraz przesyłając im dobre książki i gazety, jak „Przewodnika Katolickiego“.

Wobec tego polecamy Wnym XX. Proboszczom i Administratorom parafij, aby prowadzili dokładne spisy wychodźców z ich parafij i starali się w parafji zorganizować — może najlepiej przy Lidze Katolickiej albo też przy jednym z bractw, Komitety pomocy duszpasterskiej dla emigracji. Zadaniem tych komitetów pod kierownictwem duszpasterza byłoby utrzymywać z wychodźcami parafjalnymi żywy kontakt i otaczać ich tą opieką, któraby ich umacniała w wierności względem Boga i Ojczyzny.

Okazana wychodźcom parafjalnym pamięć będzie dla nich za-

wsze radością wielką i pociechą, a może i ratunkiem przed utratą Wiary św.

WWXX. Proboszczowie i Administratorowie parafij na 1 lipca b.r. zreferują, co w tej sprawie uczynili i jakie poczynili doświadczenia.

Siedlce, 20 kwietnia 1927 r.

† Henryk biskup.

Z Kurji Diecezjalnej.

Zarządzenie na dzień 70-letniej rocznicy
urodzin Ojca św.

KURJA DIECEZJALNA
PODLASKA
№ 3329.

Siedlce, dn. 2 maja 1927 r.

Do wszystkich XX. Dziekanów.

W dniu 31 maja r.b. przypada droga dla serca katolickiego uroczystość 70-lecia urodzin Ojca św. Piusa XI.

Ku uczczeniu tej uroczystości Wielebne Duchowieństwo w dniu 29 maja r.b. ludowi, zebranemu na sumie, po kazaniu zapowie nabożeństwo na intencję Ojca św., a mianowicie, zaraz po sumie tego dnia, wobec wystawionego Najświętszego Sakramentu, odmówi z ludem cząstkę Różańca na intencję powyższą. Tę samą zapowiedź należy uczynić i na prymarji w tych kościołach, w których się prymarja odprawia.

W czasie Mszy św. dla młodzieży szkolnej JKs. Prefekci uczynią takąż zapowiedź i z dziatwą szkolną po Mszy św. odmówią jeden dziesiątek Różańca na intencję Ojca św.

W kościele katedralnym i kolegiackim na powyższą intencję w dniu 31 b. m. o godz. 10 będzie odprawiona szczególna Msza św. (Missa votiva pro gratiarum actione, post Missam „Te Deum“, versus et oratio pro Summo Pontifice).

Powyższe JJWWKKSS. Dziekani zakomunikują Proboszczom, Rektorom i Prefektom swego dekanatu.

Wikarjusz Generalny

Biskup Sufragan Podlaski † **Czesław Sokołowski.**

Notarjusz Ks. J. Kocięcki.

W sprawie Ligi Katolickiej. Kurja Diecezjalna Podlaska wyjaśnia, że:

1-o Liga Katolicka parafjalna jest związkim o charakterze religijnym (kan. 685-699, 707-708), jak bractwa religijne. A zatem, jako

jednostka prawna diecezjalna, działa prawnie, jak bractwo, zgodnie z Komunikatem Ministerstwa Sprawiedliwości (Dz. Urz. Min. Spraw., 1926, Nr. 10. str. 175-182), na skutek delegacji Biskupa Diecezjalnego. (Ob. Wiad. Diec. Podl., 1926, zesz. 9-10, str. 302-307).

2-o W diecezji tutejszej zostały do *wszystkich* parafij rozesłane dekrety erekcyjne Ligi Katolickiej parafjalnej o następującem brzmieniu:

„Nr. . . . . Siedlce, dnia . . . . 1927 r. — Biskup Podlaski — Dekret — Celem prawidłowego rozwinięcia życia katolickiego, zgodnie z kan. 685-699, 707-708, Kodeksu Prawa Kanonicznego, podług statutów 99, 5-o, 117, 7-o oraz Instrukcji o pracy duszpasterskiej (Dodatek Nr. XVII) Synodu Diecezjalnego Podlaskiego z r. 1923, niniejszym Dekretem Naszym erygujemy Ligę Katolicką parafjalną w parafii . . . . tutejszej diecezji, a zgodnie z kanonem 692 kierownikiem tejże Ligi mianujemy proboszcza (ewentualnie administratora) wspomnianej parafii. Powyższe stwierdzamy Naszym podpisem i urzędową pieczęcią. — (podpisy, pieczęć)“.

3-o Wiadomości o zorganizowaniu Ligi Katolickiej dotąd nadesłały następujące parafje: Adamów, Borowie, Ceranów, Chłopków, Czerwonka Grochowska, Czerwonka Liwska, Dolha, Gęś, Gończyce, Górki, Goźlin, Grębków, Grodzisk, Gródek, Gułowska Wola, Hadynów, Hanna, Huszlew, Jabłoń, Janów, Jeziory-Sobienie, Jeleniec, Kąkolownica, Klonownica, Kłoczów, Knychówek, Kock, Kodeniec, Kolano, Kolembrody, Komarówka, Konstantynów, Korytnica Łaskarzewska, Korytnica Węgrowska, Kossów, Kotuń, Krzesk, Leśna, Łaskarzew, Łazówek, Łosice, Maciejowice, Malowa Góra, Marjanów, Miastków, Mokobody, Mostów, Motwica, Mszanna, Nieciecz, Niemojki, Neple, Oleksin, Opole, Osieck, Ostrów, Ostrówek, Ostrówki, Paprotna, Parczew, Polska Wola, Polubicze, Prostyń, Próchenki, Przesmyki, Radcze, Radoryż, Radzyń, Rokitno, Rozbity Kamień, Rozwadówka, Różanka, Rusków, Ryki, Sadowne, Samogoszcz, Seroczyn Sterdyński, Serokomla, Skrzyszew, Skórzec, Sławatycze, Sobolew, Sokołów, Stanin, Sterdyń, Stoczek Łukowski, Szóstka, Tucza, Uhrusk, Ulan, Warszawice, Wereszczyn, Wirów, Wilczyńska, Wilga, Wisznice, Włodawa, Wodynie, Wojcieszków, Wyrozębny, Wyszaków, Zarzecz, Zbuczyn, Zofibór, Zwola, Żelechów, Życzyn — razem 109 parafij.

4-o WWXX. Dziekani przypomną kondekanalnym XX. Proboszczom, którzy zaniedbali obowiązku nadesłania odpowiedzi na kwestjonariusz z dnia 18 listopada r. z. Nr. 4272 o zorganizowaniu Ligi Katolickiej, ażeby jaknajprędzej to uczynili. Przyczem Kurja wyjaśnia, że w odpowiedziach należy na punkt 2-o, c wykazywać liczbę ogólną członków Ligi Katolickiej parafjalnej; odnośnie do punktu 2-o, d nie nalegać na określenie składek, gdzie okażą się trudności; odnośnie do punktu 2-o, e należy podać *szczegółowy plan* pracy, a zatem nakreślić program do wypełnienia stopniowego i w miarę możliwości na przyszłość, zgodnie z instrukcją (Synod, str. 252-257) co do akcji oświatowo-religijnej, społecznej i dobroczynnej, zgodnie z celami Ligi, jako Związku (korporacji) o charakterze religijnym.

5-o Przypomina, że do Ligi Katolickiej parafjalnej należą stowarzyszenia młodzieży katolickiej (t. zw. patronackie) bez zapisywania oddzielnego, a z patronatu tych stowarzyszeń wchodzi przedstawiciel do Komitetu Ligi Katolickiej parafjalnej. O ile to pominięto, WWXX.

Proboszczowie uzupełnią skład Ligi i Komitetu, a odnośny raport nadeślą do Kurji.

Siedlce, dnia 7 maja 1927 r.

Wikariusz Generalny

Biskup Sufragan Podlaski

† Czesław Sokołowski.

Ogłoszenie o święceniach wyższych. W myśl kanonów 998—1000 poleca się wszystkim XX. Proboszczom, ażeby, po otrzymaniu niniejszego, w najbliższą niedzielę ogłosili z ambony ludowi, zebranemu na sumie: „Kandydatem do święceń diakańskich a potem kapłańskich jest subdiakon Piotr, syn Mikołaja, Aleksandrowicz, student uniwersytetu lubelskiego, urodzony 18 września 1904 r. w Czeberakach, parafji Parczew. Ktoby wiedział o jakiej przeszkodzie, na sumieniu obowiązany jest w ciągu tygodnia zawiadomić o tem miejscowego proboszcza“. W razie zameldowania jakiej przeszkody, należy sporządzić odpowiedni protokół i wraz z opinią o zeznającym niezwłocznie przesłać do Kurji.

Wizytacje kanoniczne. Z racji sprowadzenia obrazu Matki Boskiej Kodeńskiej do Kodnia, w porządku wizytacyj kanonicznych w r.b. zachodzą następujące zmiany:

J. E. Ordynariusz we wrześniu dnia 15 po południu przyjedzie do Marjanowa, dnia 17 po południu — do Łaskarzewa, dnia 19 p.p. — do Korytnicy Łaskarzewskiej, dn. 21 pp. — do Wandowa, dnia 22 pp. — do Nowodworu, dn. 23 pp. powróci do Siedlec.

W sprawie czci św. Rocha. Kurja Diecezjalna Podlaska poleca W. Duchowieństwu niżej podaną odezwę do zadośćuczynienia prośbie w nadsyłaniu poszukiwanych informacji:

W roku bieżącym przypada 600-letnia rocznica śmierci „Perły z Trzeciego Zakonu św. Franciszka“, św. Rocha. Ojczyzna nasza ma najsluszniejszy powód do okazania wdzięczności temu Świętemu, bo korzystała obficie z jego wstawiennictwa w czasach morowego powietrza i rozmaitych innych zaraz. Niechże się ujawni, gdzie św. Roch u nas w Polsce siał i sieje dobrodziejstwa. W tym celu proszę najuprzejmiej Przewielebnych XX. Rektorów kościołów parafjalnych, filjalnych i kaplic o łaskawe i rychłe posłanie niżej podpisanemu:

- 1) gdzie i od kiedy jest pod wezwaniem św. Rocha kościół? kaplica? ołtarz? bractwo? szpital?
- 2) gdzie, od kiedy i z jakiego powodu odbywają się pielgrzymki lub inne nabożeństwa do św. Rocha?
- 3) Pożądane byłyby też inne jeszcze szczegóły, dotyczące czci tego Świętego.

Za wszelką przysługę wyraża już naprzód serdeczne Bóg zapłać.

X. Karpiński,

proboszcz w Osieku koło Skórcza (Pomorze).

W sprawie Stowarzyszeń Młodzieży. W trosce o rozwinięcie w diecezji Stowarzyszeń Młodzieży Kurja poleca WW. Duchowieństwu, by zachęcało rodziców, ażeby starszym swym synom i cór-

kom nie tylko nie przeszkadzali, lecz i pomagali do należenia do Stowarzyszeń Młodzieży. Sprawę tę należy polecić głównie członkom Ligi Katolickiej w parafjach.

Rekolekcje kapłańskie. Dnia 6, 7 i 8 lipca r. b. w gmachu liceum biskupiego w Siedlcach odbędą się rekolekcje dla kapłanów. Początek rekolekcji dnia 5 lipca o g. 7 wieczorem, zakończenie 8 lipca o 3-ej po południu. Z polecenia J. E. Ordynariusza zostają wezwani na rekolekcje następujący kapłani:

XX. Józef Andrzejuk, Franciszek Balicki, Józef Bloch, Władysław Błachnio, Stefan Bogucki, Dominik Bożyk, Marcin Bylicki, Aleksander Cegłowski, Aleksander Chróściel, Kazimierz Czarkowski, Augustyn Cichy, Michał-Kazimierz Dąbrowski, Adam Denisiuk, Franciszek Dziegła, Aleksander Ejme, Aleksander Fijałkowski, Aleksander Frąckiewicz, Wacław Gaska, Marceli Glinka, Władysław Górski, Konstanty Grzybowski, Jan Grajewski, Antoni Hanicz, Stanisław Jachowicz, Edward Jakubczak, Wacław Jankowski, Stanisław Joszt, Marjan Juszczyk, Leon Kalinowski, Wiktor Kamieński, Stanisław Kępiński, Jan Kłopotek, Aleksander Kornilak, Stefan Kosmulski, Stanisław Kowalski, Wincenty Kropiwnicki, Tytus Zajac-Kucharewicz, Kazimierz Kwiatkowski, Stanisław Kawecki, Michał Kułacz, Karol Leszczyński, Antoni Łapaj, Franciszek Łukaszewski, Rafał Łysanowicz, Józef Makarewicz, Marceli Matuszelański, Andrzej Mazurkiewicz, Franciszek Michalik, Wacław Milik, Jan Maciejski, Stefan Nazarewicz, Józef Niesłony, Stanisław Nowek, Tomasz Odowski, Stanisław Oskierko, Michał Pióro, Henryk Przesmycki, Antoni Przystupa, Józef Smoleński.

Takież rekolekcje dla kapłanów odbędą się w gmachu liceum biskupiego w Siedlcach w dniach 13, 14 i 15 lipca r. b. Początek rekolekcji d. 12 lipca o g. 7 wieczorem, zakończenie 15 lipca o 3-ej po południu. Na powyższe rekolekcje z polecenia J. E. Ordynariusza zostają wezwani następujący kapłani:

XX. Lucjan Antoniak, Mikołaj Filipowicz, Stanisław Foryś, Alfons Gładysz, Jan Godlewski, Kazimierz Izdebski, Aleksander Koczkodaj, Jan Kuchnicki, Tomasz Kucia, Marjan Kurkowski, Franciszek Małyśa, Nikodem Masłowski, Jan Nojszewski, Andrzej Olędzki, Wincenty Orłowski, Koronat Piotrowski, Władysław Pogonowski, Tadeusz Puliowski, Bolesław Pietkiewicz, Stanisław Radziszewski, Antoni Rozłazyński, Jan Rudnicki, Apolinary Rybiński, Julian Roszkiewicz, Stefan Ścibiorek, Tomasz Słonecki, Józef Sobieszek, Władysław Solnicki, Antoni Święcicki, Józef Szajnowski, Andrzej Szklarski, Roman Syczewski, Franciszek Szymkus, Jan Terlikowski, Tadeusz Tramecourt, Bronisław Turski, Konstanty Tomaszewski, Stanisław Ufnalski, Józef Urbański, Franciszek Waszczuk, Karol Wajszczuk, Teofil Wągrowski, Władysław Wierzbicki, Jan Wüstenberg, Marceli Weiss, Władysław Winer, Walenty Wójcik, Wojciech Wójcikowski, Karol Wróbel, Leon Wydźga, Antoni Wielgorz, Józef Wiackiewicz, Aleksander Zalski, Aleksander Zaremba, Stanisław Zarębski, Piotr Zarych, Michał Zawadzki, Feliks Ziemiński, Bronisław Żebrowski, Karol Żebrowski.

Rekolektanci przywiozą ze sobą do Siedlec: koldrę, poduszkę,

prześcieradło, ręcznik i kawałek mydła. Opłatę za utrzymanie uiszczą na ręce ks. prokuratora liceum biskupiego w Siedlcach.

Wikarjusz Generalny

Biskup Sufragan Podlaski

† **Czesław Sokołowski**

Notarjusz

Szambelan J. Ś., Kanonik Kap. Janowskiej

Ks. E. Pacewski

ZMIANY W SKŁADZIE OSOBISTYM DUCHOWIEŃSTWA.

Ks. Józef Strokowski, z diecezji Łuckiej, zainkardynowany został do diecezji Podlaskiej i mianowany wikarjuszem w Łaskarzewie.

DZIENNIK CZYNNOŚCI J. E. ORDYNARJUSZA.

Kwiecień.

Dnia 9 J. E. Ordynarjusz powrócił z Rzymu.

Dnia 10—dokonał poświęcenia palm w katedrze oraz celebrował pontyfikalną sumę.

W Wielkim tygodniu przewodniczył na ciemnych jutrzniach, odprawił pontyfikalne nabożeństwa w Wielki Czwartek, Piątek i Sobotę, oraz celebrował rezurekcję. W niedzielę Wielkiej Nocy pontyfikalnie odprawił w katedrze sumę i nieszpory; następnego dnia koncelebrował w katedrze sumę.

Dnia 23—otworzył zjazd delegatek stowarzyszeń młodzieży żeńskiej.

Dnia 24—był obecny na sumie w katedrze; po południu zakończył zjazd delegatek.

Dnia 25—wyjeżdżał do Janowa celem obejrzenia robót przy odbudowie spalonego gmachu seminarjum.

Dnia 30—udał się na wizytację parafji Zbuczyn.

Maj.

Dnia 2—powrócił ze Zbuczyna.

Dnia 3—celebrował pontyfikalne nabożeństwo w katedrze i przemawiał. Tegoż dnia udał się na wizytację parafji Domanice.

Dnia 5—powrócił z Domanic.

Dnia 6—wyjeżdżał do Janowa w sprawach, związanych z odbudową seminarjum.

Dnia 8—wygłosił kazanie na sumie w kościele św. Stanisława w Siedlcach.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

Ze Związku Misyjnego Kleru.

W dalszym ciągu składkę członkowską na rok 1927 wnieśli następujący Konfratry: JWKS. Władysław Czech, Lucjan Antoniak, Jan Hegier, Marjan Stroiński, Marjan Jankowski, Józef Kobyliński, Feliks Franczewski, Edward Jabłoński, Bronisław Turski, Antoni Grodzki, Władysław Górski, Edward Kucierzyński, Marjan Świerczewski, Henryk Przemycki, Andrzej Olędzki, Augustyn Cichy, Andrzej Szklarski, Koronat Piotrowski, Franciszek Woyno, Marcei Stokowski, Władysław Pogonowski. Wniosło więc 180 kapłanów. Mamy nadzieję, że w przyszłym miesiącu i reszta kapłanów wnieśnie zalegającą składkę.

Uwaga. Kosztem Związku, dla propagandy między wiernymi diecezji sprawy Misyj, nabyto aparat projekcyjny (latarnię czarnoksięską) „Epidiaskop“. Aparat ten, za możebnie niską opłatą i na osobistą odpowiedzialność żądającego, będzie wypożyczany WJKS. Proboszczom, mającym elektryczne oświetlenie, wraz z odpowiednimi obrazkami i objaśnieniami do nich. Uprzejmie proszę o zgłaszanie. W przyszłości postaramy się o aparat dla tych, którzy z oświetlenia elektrycznego nie korzystają.

Z poważaniem Dyrektor Diecezjalny Związku

ks. dr. K. Dębiński.

ODEZWA

w sprawie odbudowy kościoła na Skałce.

R o d a c y!

Kościół na Skałce w Krakowie w niebezpieczeństwie! Komisja policyjno-budowlana nakazała obowiązkowo w krótkim czasie przystąpić do restauracji. Odrywające się kamienie z wieży mogą przebić sklepienie. Dach zacieka. Sadzawka historyczna cudotwórcza domaga się przyprowadzenia do porządku. Grozi zamknięcie kościoła.

Pamiętać należy, że tu św. Stanisław Biskup poniósł śmierć męczeńską w obronie prawa i sprawiedliwości, ujmując się za swym ludem.

Rozsiekanego ciała jego, według podania, strzegły orły, aż się razem członki zrosły. W latach niewoli pamięć o tem krzepiła naszą nadzieję, że złączy się i nasza rozdarta Ojczyzna, nad którą unosił się orzeł biały.

To też w obawie tego zaborcy starali się obniżyć cześć św. Stanisława. Ojczyzna jednak nasza powstała, zawdzięczając to przyczynie Królowej Korony Polskiej i świętych Patronów, wśród których Stanisław Szczepanowski zajmuje główne miejsce. Tutaj tyle pamiątek. Królowie polscy niegdyś w przeddzień koronacji odbywali pielgrzymkę na Skałkę, aby uprosić sobie opiekę św. Biskupa.

To oaza polskości w najdawniejszej historycznie części Krakowa, która opiera się mocno i stać musi wobec naporu obcego żywiołu.

Prócz tego Skałka przytuliła prochy naszych mężów zasłużonych. Długosza — znakomitego historyka, Wyspiańskiego — poetę i malarza, Kraszewskiego, Lenartowicza, Siemiradzkiego — wielkiego malarza, Asnyka, Pola, Siemieńskiego. Wszystko to ludzie wielcy. Warci tego, żeby rodacy dbali o ich miejsce wiecznego spoczynku. Skoro jednostkom zasłużonym stawiają kosztowne pomniki, mauzolea, o ileż bardziej troszczyć się należy o tych wszystkich wielkich i drogich nam mężów! Inaczej możnaby wyrzucać Ojczyźnie, której oni tak służyli i miłowali, czarną niewdzięczność.

A jednak ze smutkiem wyznać trzeba w tym względzie pewne zaniedbanie, bo do przedsiönka grobowców ich sączy się woda opadowa. W krypcie odpadają tynki, niszcząc malowidła.

Pragnąc tedy zaradzić dalszemu zniszczeniu i ratować nieoceniony nasz zabytek dziejowy, utworzył się Komitet odnowienia Skałki. Wzywa on Rodaków w kraju, na obczyźnie i za oceanem do składek. Ofiarodawcy w ten sposób przyczynią się do czci św. Stanisława, a OO. Paulini, jako strażnicy tego miejsca świętego, polecać będą łaskawości Bożej Dobrodziejów Skałki.

Ofiary na ten cel nadsyłać można na konto P. K. O. Nr. 406.880 albo też pod adresem OO. Paulinów na Skałce.

Kraków, dnia 28 marca 1927 roku.

† ADAM STEFAN SAPIEHA

Ksiązę Metropolita Krakowski

Protector

WYDZIAŁ KOMITETU WYKONAWCZEGO

Prezes *Inż. Karol Rolle*, prezydent m. Krakowa, Wiceprezes *O. Bernard Dudziński*, przeor OO. Paulinów na Skałce, Sekretarz *Dr. Kazimierz Piwarski*, asyst. Uniw. Jagiell., Skarbnik *Stanisław Wójcikiewicz*, obywatel m. Krakowa.

CZŁONKOWIE KOMITETU WYKONAWCZEGO

Hukan Karol, artysta-rzeźbiarz, Kruszyński Ks. Dr. Prof., konserwator metrop., Krzyżanowski Jan, dyr. Izby Miejskiej Obrachunkowej, Polaczek Tadeusz inż., dyrektor tramwajów miejskich, Szydłowski Tadeusz Dr. Profesor, konserwator zabytków, Szyszko-Bohusz A. Dr. arch., rektor Akad. Sztuk Pięk., Zarzycki Leopold Dr., naczelnik sądu w Podgórzu.

CZŁONKOWIE KOMITETU

Chmiel Adam Dr., dyrektor Archiwum Miejskiego, Dorawski Józef, dyr. Miejskiej Kasy Oszczędności, Dudek Henryk inż., b. min., dyr. Oddz. Rob. Publicz., Fijałek Jan Ks. Dr. Rekt., prof. Uniw. Jagiell., Hoffman Mikołaj, urzędnik, Kowalski Daniel, obywatel, Krauze Jan Dr. inż., rekt. Akad. Górniczej, Muczkowski Józef Dr., prezes Tow. Miłośników Krakowa, Niezgodą Ks. Generał, Potocki hr. Franciszek, redaktor „Czasu“, Puchałka Jan, poseł na Sejm, Rubczyński Witold Dr., prof. Uniw. Jagiell., Stryjeński Tadeusz Prof., architekt.

O Kanonizację Bł. Andrzeja Boboli.

Chociaż Bóg tak miłosiernie przywrócił nam wolność i chroni nas dotąd od wielu ciężkich niebezpieczeństw, ponad przyszłością naszą leży jeszcze niejedna czarna chmura, pełna grózb i złowrogich znaków. Polityczne stosunki naszej ojczyzny niepewne, społeczny jej ustrój zawikłany i niespokojny, ekonomiczne warunki bardzo trudne, samemu nawet życiu religijnemu zagraża wiele niebezpieczeństw.

W tych wszystkich kierunkach, lecz przede wszystkim w ostatnim, potrzeba nam pomocy.

Potrzeba nam *przewodnika*, któryby nie tylko słowem, lecz potężnym czynem uczył nas, jak cenić i wyznawać wiarę świętą.

Potrzeba nam *bohatera*, któryby męczeńskim życiem swoim głośno wołał do nas, że wartość wiary i jej zasad tak wielka, że w jej obronie nie tylko walczyć mężnie, lecz nawet przelać krew i ofiarować życie, to chluba i szczęście największe.

Potrzeba nam *orędownika*, któryby wniósł w niebo pełne zasług dłonie i ubłagał Boga za tych, co grzeszni, co oziębli, co odstąpili od wiary.

Wskrześmy kult Bł. Andrzeja Boboli, uzyskajmy jego kanonizację, postawmy go na nasze ołtarze, a uzyska w nim Polska i przewodnika i bohatera i orędownika w każdej potrzebie.

Stawiamy pomniki nieznanemu żołnierzowi — a o tym znanym żołnierzu Chrystusowym, co był krwią z krwi i kością z kości naszej, godziż się nam zapomnieć? Francja, Włochy, Hiszpanja i inne narody zasłużyły sobie gorącą swą wiarą, że niemal co roku triumfalnie obchodzą wprowadzenie na ołtarze swoich rodaków — a katolicka Polska po swem zmartwychwstaniu czy nie uzyska kanonizacji choćby jednego z swych synów?

Czy wyszło nam już z pamięci, jak w latach niewoli całe pokolenia narodu krzepiły się tradycją o znanej Bł. Andrzeja przepowiedni? Czy zapomnieliśmy już, jak w chwili bolszewickiego najazdu stotysięczne tłumy, obnosząc relikwie jego po Warszawie, wyprosiły „cud nad Wisłą“?

A więc nie — nie możemy pozwolić, by nasz wielki Męczennik daremnie czekał na chwałę Świętych. Wiarą i modlitwą musimy wyprowadzić go na ołtarze, aby spełniło się jego prorocтво, że będzie zaliczony do głównych ojczyzny naszej patronów.

Żeby jednak to istotnie się stało, musimy działać. Musimy wziąć sobie gorąco do serca, żeby Bł. Andrzej wszystkim bez wyjątku w Polsce był znany! Każde dziecko w szkole, każdy wieśniak w zapadłej wiosce, każdy wreszcie Polak i Polka muszą wiedzieć, że w 17 wieku żył wielki i święty misjonarz, który płomienną swą pracą objąwszy całe wschodnie kresy Rzeczypospolitej, tysiące schyzmatyków Kościołowi pozyskał, a na koniec w obronie wiary tak okrutne męki wycierpiał, że wielki papież, Pius IX, nie zawahał się o nim powiedzieć, że Andrzej Bobola to jeden z największych męczenników w Kościele Chrystusowym.

Muszą wszyscy się dowiedzieć, że święte jego ciało, choć zorażone i poszarpane ranami i przez 40 lat złożone w wilgotnych podziemiach pińskiego kościoła, mimo to nie uległo zepsuciu, lecz w cudowny sposób przechowało się do dnia dzisiejszego. Muszą wreszcie wiedzieć, że te święte szczątki, sprofanowane w r. 1922 przez bolszewików i wywiezione przez nich do Moskwy, zawitały wreszcie triumfalnie do Rzymu i tu odbierają po dziś dzień cześć najżywszą. Mówimy: cześć najżywszą, bo choć Rzym posiada tylu własnych świętych, choć przechowuje ciała tylu najślawniejszych męczenników — to mimo to nasz Bł. Andrzej, z chwilą gdy ciało jego dn. 18 maja 1924 r. złożone zostało w kościele Ks. Ks. Jezuitów al Gesú, zaczął odrazu odbierać dowody nie tylko gorącej, lecz prawie entuzjastycznej miłości. Codziennie zobaczysz tam mnóstwo pobożnych, modlących się gorąco do naszego Bł. Rodaka; a że nie modlą się daremno, o tem świadczą setki dziękczynnych wotów za łaski, przez jego wstawiennictwo otrzymane. A kiedy tak modlą się zagranicą, czy to nie wstyd dla nas, że my tak mało pamiętamy o naszym Patronie! Ile jest kościołów w Polsce, w których obraz Bł. Andrzeja jest do publicznej czci wystawiony? Gdzie odprawiają się ku jego czci tridua i nowenny? Ile domów rodzinnych posiada jego wizerunki? Ile osób modli się do Bł. Męczennika?

Jeśli brak u nas znajomości życia i czynów Bł. Andrzeja, jeśli brak gorącego nabożeństwa do niego, jakże nam się dziwić, że nie dzieją się za jego przyczyną cuda prawdziwe, co jest jedynym i ostatecznym powodem, że nie możemy uzyskać jego kanonizacji?

Obecny Ojciec św., nam Polakom tak bardzo życzliwy, ze smutkiem wyraził się do jednego z przedstawicieli Kościoła polskiego, że „św. Stanisław Kostka, jak to i w brewjarzu zaznaczono, najwięcej cudów zdziałał w swojej ojczyźnie, a o łaskach i o cudach Bł. Andrzeja obecnie z Polski nic nie słyhać“.

To też musimy koniecznie obudzić w duszach polskich gorącą wiarę i ufność w potęgę wstawiennictwa naszego Męczennika u Boga. W aktach procesu beatyfikacyjnego zapisano przecież z 18 wieku przysięgą stwierdzonych więcej niż 350 łask i cudów, doznanych za jego przyczyną. Czemużby więc i dziś nie miał Bł. Andrzej nas wysłuchać i dopomóc w potrzebach ciała i duszy?

A więc idźmy z ufnością i błagajmy o pomoc! W chwilach ciężkiego doświadczenia w rodzinie: w ciężkiej chorobie ojca, matki, ukochanego dziecka, czy kogoś z krewnych lub znajomych z wiarą ewangelicznego setnika wracajmy się do zasług, do krwi męczeńskiej Bł. Andrzeja i prośmy, i błagajmy, i wołajmy o ratunek, o zdrowie, o cud!

Ze względu na wymagania kościelne przy stwierdzeniu cudów potrzebne jest orzeczenie lekarza, iż w danej chorobie nie było już

żadnego ludzkiego ratunku. Trzeba więc w poważniejszych wypadkach o takie orzeczenie się postarać i to tak, żeby przynajmniej dwie dorosłe osoby mogły o niem pod przysięgą zaświadczyć. Nie należy też w wezwaniu i modlitwach uciekać się naraz do kilku świętych: do Bł. Andrzeja, św. Teresy, św. Antoniego, czy też innych, gdyż później nie wiadomo, czyjej przyczynie cud przypisać należy. Jakkolwiek bowiem do wszystkich świętych zawsze udawać się można, w chwili, kiedy chodzi o cud, potrzebny do kanonizacji, trzeba już z pełną wiarą zaufać jedynie zasługom męczeńskiej krwi i potężnej u tronu Bożego przyczynie Bł. Andrzeja, tylko jego orędownictwa wzywać i tylko jemu chorego polecać.

A kiedy przez tę wiarę i modlitwy uzyskamy już potrzebne cuda i kiedy skutkiem tego Błogosławiony nasz Patron wejdzie jako „święty” na ołtarze naszej polskiej ziemi, stanie się On z pewnością dla całej ojczyzny i wszystkich jej dzieci potężnym pocieszycielem i obrońcą. I popłyną znowu łaski i dary za przyczyną św. Męczennika, a wdzięczny naród otoczy go miłością i chwałą.

UWAGI: 1. Obrazki i większe obrazy oraz medaliki Bł. Andrzeja można otrzymać w Wydawnictwie Ks. Ks. Jezuitów, Kraków, Kopernika 26. Na życzenie dołącza się do obrazków relikwie z płótna, w które owinięte było ciało Błogosławionego. W tem samym wydawnictwie nabyć można żywot Męczennika, kartki pocztowe z jego wizerunkiem, broszury o jego czci itp.

2. Ktoby otrzymał przez wstawiennictwo Bł. Andrzeja wybitniejszą jakąś łaskę zechce ją dokładnie opisać pod jednym z tych dwóch adresów:

Ks. Jan Rostworowski T. J., Kraków, Kopernika 26,

Ks. Teofil Brzozowski T. J., Chyrów (Małopolska).

3. Do tych samych dwóch Ojców kierować można datki i ofiary czy to na kanonizację Błogosławionego, czy na szerzenie jego czci.

ODEZWA

Towarzystwa Opieki nad Grobami Bohaterów.

Polskie Towarzystwo Opieki nad Grobami Bohaterów, Zarząd Główny, nadesłało pod d. 25 kwietnia r. b. № 372/27 do Kurji Diecezjalnej Podlaskiej następującą odezwę:

„Wierzę w ciała zmartwychwstanie” każe nam codziennie powtarzać Kościół św. i swoją opieką otacza nie tylko dusze zmarłych, ale i ich miejsce doczesnego spoczynku. Widzimy to w trosce Kościoła o schludność i porządek naszych cmentarzy. Nie wszystkie jednak ciała wiernych synów Kościoła spoczywają w poświęconej ziemi. Wiele grobów jest opuszczonych i zaniedbanych. Są to groby Bohaterów naszych, którzy krew swą i życie oddali za wolność i niepodległość Ojczyzny, a poległo ich 600.000 w wojnie wszechświatowej i 52.000 w wojnie z bolszewikami.

Traktaty: Wersalski (str. 225 i 226), Ryski (art. 9 p. III i IV)

i St. Germański (art. 171 i 172) nakazują każdemu państwu troskę nad grobami poległych na jego terytorjum. Na ziemiach polskich poległo około 2 milionów, — a cmentarzy jest 10.000. — Rząd temu nie podoła. Społeczeństwo musi się zająć przede wszystkim grobami polskich Bohaterów, aby nie mówiono, że najlepsi synowie Ojczyzny są zapomniani. Polskie Towarzystwo Opieki nad Grobami Bohaterów zwraca się z gorącą prośbą do Księża Proboszczów i do Księża Prefektów szkół, aby przy nadarzającej się sposobności wpajali w lud i powierzona sobie młodzież kult dla poległych, aby otaczali opieką cmentarze wojskowe i groby na terytorjum ich parafji i zapisywania się na członków do wyżej wymienionego Towarzystwa, zakładając lokalne oddziały, a my im ułatwimy działanie. Sprawę tę polecamy także Duszpasterzom Wojskowym, bo chodzi o zmarłych, niegdyś ich opiece powierzonych.

Sprawy te z wielką pieczołowitością traktowane są przez społeczeństwa innych krajów, a przede wszystkim Francji, Włoch, Anglii, Rumunji i Niemiec. Jeżeli otoczmy opieką groby poległych Bohaterów, to inaczej będzie traktował nasz żołnierz swój twarde obowiązki, bo zobaczy, że społeczeństwo myśli o jego towarzyszach, którzy życie oddali umiłowanej Ojczyźnie.

Requiescant in pace!

Powyższe Kurja Diecezjalna Podlaska poleca uwadze i wykonaniu W. Duchowieństwa.

Siedlce, dn. 4 Maja 1927 r.

Wikariusz Generalny
Biskup Sufragan Podlaski

† **Czesław Sokołowski.**

Instytut Misyjny

w Lublinie przyjmie w roku bieżącym kilkunastu alumnów. Wymagania, przedstawiane aspirantom, oprócz powołania do pracy w przyszłości z większym zaparciem się siebie, niż pracują kapłani w warunkach normalnych, te same, co do seminarjów duchownych w Polsce, t. j. ukończenie gimnazjum. Kandydaci proszeni są składać podania z curriculum vitae, odpisem świadectw szkolnych, zaświadczeniem prefekta lub proboszcza już obecnie na ręce księdza rektora — Lublin, ul. Zielona 3. Przejścia alumnów z innych seminarjów możebne są tylko za poleceniem XX. Regensów (Rektorów).

„DOBRA PRASA“

P Ł O C K

Piekarska 5.

KONTO P. K. O. 64-200.

Komunikat informacyjny.

Grono działaczy katolickich zorganizowało nową placówkę społeczną p. t. „Dobra Prasa“.

Celem Biura Wydawniczego „Dobra Prasa“ jest propaganda dobrych książek, ulotek, czasopism, ilustracyj.

„Dobra Prasa“ stoi bezwzględnie na gruncie państwowości polskiej, opartej o zasady katolickie i narodowe. Jej cel—walka z wrogiem tej idei, uświadamianie o grożących niebezpieczeństwach i propaganda idei zdrowych.

Za największego wroga, tak rozumianej państwowości polskiej, uważa „Dobra Prasa“ — bolszewizm i dlatego zwalczanie tego zła uważa za swój największy obowiązek. Obok tego walczy ze wszystkimi czynnikami rozstroju: sekciarstwem, pornografią, propagując zdrowe hasła moralnego i gospodarczego odrodzenia Polski.

Akcja Biura nie jest zależna od czynników partyjno-politycznych i nie będzie użyta do robót wyborczych, tembardziej do służenia pojedynczym osobom.

Zasadniczą metodą jest przekonywanie i nauczanie za pomocą faktów i zjawisk życia zbiorowego. Spokój i szlachetny ton cechują akcję propagandową „Dobrej Prasy“.

TAKTYKA „DOBREJ PRASY“

„Dobra Prasa“ każdą wrogą ideję traktuje jako nieprzyjaciela, o jej szkodliwości chce przekonać społeczeństwo i zmusić do zwalczania. Każde terytorjum, opanowane przez siewców wrogich idei, traktuje jako teren do zdobycia, jako pole siejby.

Dla realizacji swych planów „Dobra Prasa“ posiłkuje się lokalnymi organizacjami i ludźmi doskonale znającymi dany teren. Przy ich pomocy organizuje ona swoje placówki i opanowuje najrozmaitsze środowiska.

Dla dokładnej realizacji swych zadań „Dobra Prasa“ dąży do zorganizowania porozumienia grup, stojących na gruncie jej zasad i, dając im do dyspozycji cały swój aparat propagandowy, pomaga miejscowemu społeczeństwu w jego szlachetnej walce ze złem.

ORGANIZACJA „DOBREJ PRASY“.

W celu przeprowadzenia akcji propagandowej Biuro posiada swoją organizację centralną i przedstawicieli lokalnych: agentów oraz kolporterów.

Pracami „Dobrej Prasy“ kieruje dyrektor za pośrednictwem Biura, którego organizacja jest zależna od rozwoju prac i metody działania.

Następną po Biurze Centralnem jednostką organizacyjną jest powiatowe przedstawicielstwo „Dobrej Prasy“, które tworzy t. zw. oddział. Na czele oddziału stoi dyrektor, kierujący pracami za pomocą Biura. Organizacja Biura Oddziału jest ściśle uzgodniona z organizacją Biura Centralnego. Oddział pracami swymi ogarnia całokształt wszystkich prac „Dobrej Prasy“ na terenie jednego powiatu.

W pierwszym studjum organizacyjnym Oddział może w zakres swego działania wciągać terytorjum, składające się z kilku lub więcej powiatów.

Każdy Oddział ma swoich agentów, którzy pracują w najrozmaitszych środowiskach, ugrupowaniach społecznych, organizacjach zawodowych. Na czele wszystkich agentów stoi główny agent, skupiający w swym ręku pracę wszystkich agentów. Agenci pracują przy pomocy kolporterów, którzy sprzedają lub rozdają wydawnictwa „Dobrej Prasy“.

Dla uzgodnienia akcji propagandowej centralne Biuro wydaje swój organ: „Komunikaty Dobrej Prasy“, instrukcje, cyrkularze, urzęda zjazdy i kursy dla współpracowników.

Organizacja Biura i wszystkich placówek jest oparta na zasadach handlowych, wszyscy pracownicy są płatni. Technika pracy oparta jest na zasadzie osobistej odpowiedzialności i inicjatywy. W ten sposób cała Rzeczpospolita powinna być w najkrótszym czasie pokryta siecią placówek „Dobrej Prasy“, agenci jej powinni sięgnąć do najdalszych ośrodków zbiorowego życia. Placówki te powinny również powstać i wśród wychodźstwa polskiego i dlatego „Dobra Prasa“ wysyła natychmiast swoje komunikaty do Ameryki i do Francji.

Szczegóły organizacyjne i taktyczne są w opracowaniu i będą zamieszczone w Nr. 1. „Komunikatu Dobrej Prasy“

Z powyższego zarysu organizacji „Dobrej Prasy“ każdy z łatwością wywnioskuje, iż jest to pierwszorzędna placówka społeczna, którą każdy Polak-katolik powinien gorąco poprzeć. Nie chodzi tu o platoniczne poparcie, lecz o rzetelną współpracę, współdziałanie szczerze i natychmiastowe. Dość gadania o wszechogarniającej propagandzie zła, trzeba zorganizować naszą zdrową kontrpropagandę, trzeba ją oprzeć na nowoczesnych zasadach organizacji i wyzyskać wszystkie zdobycze techniki propagandowej.

W tej walce ze złem, w propagandzie dobra, każdy może i powinien wziąć czynny udział.

Bez długich wywodów krótkie wskazówki co do sposobów współdziałania z „Dobłą Prasą“.

Instytucje i stowarzyszenia delegują jednego lub kilku członków energicznych i uświadomionych do organizowania propagandy „Dobrej Prasy“ Osoby delegowane nawiązują łączność z naszym Biurem, które, po otrzymaniu potrzebnych informacji, wysyła instrukcje, zaopatruje w odpowiednią literaturę.

Wszyscy ludzie dobrej woli — mogą rozpowszechniać nasze wydawnictwa. Najlepiej od razu wpłacić na nasze konto w P. K. O. — 64.200 — pewną, chociażby kilkuzłotową kwotę. Po otrzymaniu tej kwoty „Dobra Prasa“ natychmiast wysyła swe wydawnictwa, które mogą być rozdane lub sprzedane. Zysk (minimum 25%) jest albo nagrodą dla sprzedającego i, przy odrobinie energii, może stanowić poważne źródło dochodu, lub też zasilą kasę instytucji społecznej, organizującej kolportaż.

Tą drogą dobra ulotka, książka, dobre czasopismo szybko dotrą do najdalszych zakątków i spełnią swe szczytne posłannictwo.

Więc do dzieła! Po przeczytaniu tych informacji prosimy natychmiast skreślić do naszego Bura (Płock — Dobra Prasa) odpowiedzi na następujące pytania.

1) Imię i nazwisko, 2) dokładny adres, 3) zawód, 4) teren działalności, 5) stowarzyszenia, do których należy, 6) w jakiej dziedzinie chce pracować? np. walka z bolszewizmem, pornografią, 7) jakie wydawnictwa pragnie rozpowszechnić, 8) imię, nazwisko i dokładne adresy osób, które mogą współdziałać, a którym „Dobra Prasa“ wyśle swoje komunikaty.

Ze wszystkimi zapytaniami i uwagami prosimy z całą szczerością zwracać się do Wydawnictwa (Dobra Prasa—Płock).

Jesteśmy najmocniej przekonani, że wszyscy ludzie czynu, rozumiejący znaczenie dobrze zorganizowanej propagandy, skupią się koło naszej instytucji i staną razem z nami do wytężonej walki ze złem.

DOBRA PRASA.

Powyższe Kurja Diecezjalna poleca uwadze i poparciu WDu-chowieństwu.

Płock. „Dobra Prasa“. Piekarska 5. Konto P. K. O. — 64-200. Serja B. Wydawnictwa antibolszewickie. 1. Co to jest rewolucja? 2. Komunizm a religja. 3. Komunizm a kobieta. 4. Komunizm a robotnik. 5. Komunizm a dziecko. 6. Komunizm a rolnik. 7. Komunizm a Polska. 8. Jak walczyć? 9. Jak bolszewicy uszczęśliwili Rosję. 10. Z kurzem krwi bratniej (Z dziejów czczewyczajki). 11. Nasi męczennicy w Rosji. 12. Do czego dążą bolszewicy? Cena pojedynczej broszurki 25 gr., każda setka 20 zł. tysiąc 150 zł. Każda broszurka zawiera najmniej 16 stronic druku. Dla ustalenia nakładu trzeba bez zwłoki wysłać zamówienie do wydawnictwa „Dobra Prasa“ — Płock.

Nadto: Henryk Glass. Zamach bolszewizmu na młodzież, 10 arkuszowa broszura, zawierająca ogrom dokumentów, świadczących o systematycznej, rozkładowej robocie, jaką bolszewicy prowadzą wśród młodzieży całego świata. Wszyscy rodzice, duszpasterze i nauczyciele powinni bezwzględnie tę broszurę przeczytać. Cena egz. 2 zł. 75 gr., — 10 egz. 25 zł., — 100 egz. 200 zł. Oprócz tych wydawnictw wkrótce ukazywać się będą zeszytami dwuarkuszowymi rozprawy pod ogólnym tytułem „Walka z bolszewizmem“. Będzie to wszechstronny przegląd akcji bolszewickiej i sprawozdanie o pracach organizacji, zwalczających tę najstraszniejszą zarazę. Cena zeszytu 1 zł.

Wszystkie organizacje, wszyscy uświadomieni Polacy powinni czempredzej zapisać się na listę przedpłatników tego wydawnictwa. Należność wpłacać należy na konto P. K. O. 64-200. — „Dobra Prasa“.

O F I A R Y

na rzecz odbudowy spalonego gmachu Seminarjum duchownego w Janowie i budowę nowego gmachu seminarjum w Siedlcach.

W P Ł A C I L I:

Parafja Starawieś z list i taca zł. 644 gr. 80, — par. Ostrówek z list zł. 114 gr. 85, — Związek Sodalicji Marjańskiej zł. 20, — par. Parysów taca i z list zł. 494 gr. 15, — par. Janów Podlaski taca, listy i od aktów zł. 417 gr. 80, — Ks. Kawczyński Telesfor zł. 25, — Ks. Drewnicki Antoni dol. 10 = zł. 89, — J. E. Ks. Biskup Przeździecki zł. 5.500, — p. Dawidziuk Franciszek zł. 5, — Ks. Solnicki Władysław zł. 400, — J. E. Ks. Biskup Sokołowski zł. 200, — Ks. Dębiński Karol zł. 400, — Ks. Lipiński Aleksander zł. 500, — Ks. Stefanowski Marjan zł. 100, — Alumni Seminarjum Większego zł. 100, — Parafja Zbuczyn taca zł. 183 gr. 53, — Tercjarze ze Zbuczyna zł. 50, — parafja Jabłonna taca zł. 80 gr. 16, — parafja Kópcie z racji jubileuszu zł. 250, — par. Miastków taca zł. 30, — par. Maciejowice taca zł. 26 gr. 40, — Ks. Śnitko Grzegorz zł. 25, — Ks. Wilde Roman zł. 50, — par. Skrzyszew taca zł. 215, — par. Pruszyń taca i od aktów zł. 111, — par. Łuków św. Krzyża taca zł. 100, — profesoria Gimnazjum Bpa Podlaskiego zł. 26, — Księża dek. Siedleckiego św. Stanisława zł. 1.210, — par. Radoryż od aktów zł. 28, — par. Tuchowicz taca zł. 86 gr. 50, — par. Stanin taca zł. 75, — par. Parczew taca zł. 290, — par. Ostrów taca zł. 91, — par. Gęś taca zł. 60, — par. Rozbity Kamień listy i od aktów zł. 150, — par. Malowa Góra taca zł. 44 gr. 82, — parafja Sławatycze taca, listy i od aktów zł. 101 gr. 30, — parafja Suchożebry taca zł. 430, — Ks. Benet Michał zł. 300, — Księża dek. Radzyńskiego zł. 1.786, — Ks. Supren Wincenty zł. 1.600, — Ks. Kalicki Ludwik zł. 100, — par. Kamionna taca zł. 79 gr. 6, — par. Leśna taca zł. 28, — par. Kornica taca zł. 73, — par. Łosice taca zł. 55, — Ks. Mazurkiewicz Józef zł. 145, — par. Górzno zł. 90, — par. Rokitno taca zł. 28 gr. 81, — Ks. Majsterski Jan zł. 25, — Ks. Glinka Marcei zł. 126 gr. 86, — par. Przegaliny taca zł. 79 gr. 23, — dekanat Radzyński zł. 355 gr. 4, — par. Chłopków taca zł. 12 gr. 80, — par. Górki taca zł. 81 gr. 65, — par. Okrzeja zł. 30, — par. Stoczek Węgrowski taca i od aktów zł. 95 gr. 20, — p. Błachnio z Sobolewa zł. 50, — par. Sobolew z list zł. 54 gr. 70, — Księża dek. Żelechowskiego zł. 350, — par. Żelechów taca i od aktów zł. 107 gr. 58, — p. Gościcka z Wirowa zł. 50, — par. Wirów taca zł. 24, — par. Terespol taca zł. 155 gr. 50, — par. Ryki taca zł. 145 gr. 25, — Ks. Grabowski Jan zł. 350, — Ks. Żebrowski Karol zł. 100, — par. Kolano taca zł. 30, — par. Ostrówek taca zł. 14 gr. 31, — par. Garwolin zł. 267, — par. Rusków taca zł. 34 gr. 25, — par. Łosice od aktów zł. 30, — par. Adamów taca zł. 30 gr. 50, — par. Sarnaki taca zł. 100, — par. Okrzeja zł. 52, — Ks. Ziemiński Feliks zł. 100, — pp. Humnicy z Ruskowa zł. 200, — p. Wecki Feliks z Tokar zł. 50, — par. Rusków z list zł. 23 gr. 90, — par. Biała Narodze-

nia N. M. P. taca zł. 172 gr. 70, — par. Kock od aktów zł. 198, — p. Grzymkiewiczówna Michalina zł. 15, — par. Goźlin taca zł. 70, — par. Samogoszcz zł. 30, — par. Jabłoń taca zł. 22, — par. Jeleniec taca zł. 42 gr. 10, — par. Nieciecz taca zł. 27 gr. 50, — par. Liw taca zł. 100, — par. Czerwonka Liwska taca zł. 30, — par. Grębków taca zł. 40, — par. Kąty taca zł. 49 gr. 25, — par. Kopcie taca zł. 86 gr. 70, — par. Korytnica Węgrowska taca zł. 40, — par. Wierzbno taca zł. 101 gr. 15, — par. Wiśniew taca zł. 40, — par. Wyszaków taca zł. 25, — Ks. Gąska Waclaw zł. 787, — par. Dołha taca zł. 15 gr. 09, — Księża dek. Włodawskiego 10% od pensji kwietniowej zł. 201 gr. 20, — par. Różanka taca zł. 47 gr. 14, — par. Wisznice taca i z list zł. 400, — Ks. Ginalski Stefan z Terespola zł. 150, — Księża dek. Wisznickiego zł. 225, — par. Sterdyń taca i z list zł. 341 gr. 25, — par. Ceranów taca zł. 49, — par. Grodzisk taca zł. 68, — parafja Gródek taca zł. 8, — par. Kossów taca zł. 94 gr. 04, — par. Łazówek taca zł. 21, — par. Seroczyn Sterdyński taca zł. 10, — par. Zembrów taca zł. 28 gr. 50, — par. Międzyrzec św. Józefa taca zł. 100, — Międzyrzec kościół św. Piotra i Pawła taca zł. 28, — Księża dek. Międzyrzeckiego zł. 276, — Księża dek. Łukowskiego za III i IV zł. 1.700, — Ks. Dragan Piotr zł. 10, — Ks. Dąbrowski Franciszek IV zł. 95, — Ks. Kalicki Ludwik zł. 130, — Ks. Koczkodaj Aleksander zł. 50, — Ks. Pieńkowski Józef zł. 50, — Ks. Sobieszek Józef zł. 50, — Ks. Osiński Franciszek zł. 30, — Ks. Nienałtowski Stefan zł. 25, — Ks. Denisiuk Adam zł. 25, — Ks. Wróblewski Miron zł. 15, — Ks. Ostoyski Feliks zł. 60, — Ks. Bieniecki Władysław zł. 60, — Ks. Klimkiewicz Stanisław zł. 60, — Ks. Zaorski Ludwik zł. 60, — Ks. Pogonowski Władysław zł. 50, — Ks. Hanicz Antoni zł. 50, — Ks. Janowski Waclaw zł. 50. — Ogółem Zł. 26.642 gr. 57.

ZADEKLAROWANE KWOTY NA ODBUDOWĘ SEMINARJUM W JANOWIE I NA BUDOWĘ W SIEDLCACH.

J. E. Ks. Biskup Przeździecki jednorazowo zł. 5.000 i co miesiąc, poczynając od kwietnia r. b., po zł. 250 do końca 1929 r.

J. E. Ks. Biskup Cz. Sokołowski jednorazowo zł. 300 i po zł. 100 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. K. Dębiński jednorazowo zł. 300 i po zł. 400 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. A. Lipiński jednorazowo zł. 500 i po zł. 50 co miesiąc do końca 1929 r.

Ks. R. Wilde jednorazowo zł. 200 i po zł. 100 w 1927, 1928, i 1929 r.

XX. Pacewski E., Stefanowski M. i Śnitko G. po zł. 100 jednorazowo i po zł. 100 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Grabowski Jan jednorazowo zł. 300 i po zł. 50 co miesiąc do końca 1929 r.

Ks. Kalicki Ludwik jednorazowo zł. 100 i pensję proboszczowską co miesiąc do końca 1929 r.

XX. Koczkodaj, Pieńkowski i Sobieszek jednorazowo po zł. 100 i co miesiąc po zł. 50 do końca 1929 r.

Ks. Nienalowski St. jednorazowo zł. 100 i po zł. 25 co miesiąc do końca 1929 r.

Ks. Osiński Franciszek jednorazowo zł. 100 i po zł. 25 co miesiąc do końca 1929 r.

Ks. Wróblewski Miron jednorazowo zł. 50 i co miesiąc po zł. 15.

Ks. F. Dąbrowski pensję co miesiąc do końca 1927 r.

XX. Ostoyski, Bieniecki, Kliniewicz i Zaorski po zł. 60 co miesiąc do końca 1929 r.

XX. Pogonowski, Hanicz i Jankowski Wacław po zł. 50 co miesiąc do końca 1929 r.

Ks. Żebrowski Karol jednorazowo zł. 100 i po zł. 300 w 1927, 1928 i 1929 r.

XX. Jachowicz Stanisław i Dawidczyk Adam jednorazowo po zł. 25 i po zł. 50 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Rybiński jednorazowo zł. 100 i po zł. 300 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Bogucki jednorazowo zł. 75 i po zł. 200 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Ciszewski jednorazowo zł. 100 i po zł. 200 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Nazarewicz jednorazowo zł. 30 i po zł. 90 w 1927, 1928 i 1929 r.

XX. Wiess M. i Mazurkiewicz Andrzej jednorazowo po zł. 50 i po zł. 100 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Augustynowicz zł. 1.500, Ks. Wydźga zł. 1.200, Ks. Pacewski Antoni zł. 900.

Ks. Wajszczuk zł. 900, Ks. Wierzbicki zł. 900, Ks. Zarębski zł. 750.

XX. Godlewski, Kuchnicki, Andrzejuk, Michalik i Mroziński 8% pensji co miesiąc do końca 1929 r., Ks. Wajszczuk Karol swoje 5 akcyj „Viribus Unitis“.

Ks. Mazurkiewicz Józef jednorazowo zł. 145 i w 1927 r. zł. 155, w 1928 r. zł. 500 i w 1929 r. zł. 700.

XX. Grzeszko, Bylicki, Piasecki, Rabczewski i Roszkiewicz jednorazowo po zł. 100, Ks. M. Turski jednorazowo zł. 200 i Ks. Kosmulski jednorazowo zł. 50.

Ks. Gaska Wacław zł. 200 i w 1928 r. zł. 500 i w 1929 r. zł. 1.000

Księża Juszczyk Marjan, Szczepański Stanisław, Filipowicz Mikołaj, Pietkiewicz Bolesław, Oleksy Jakób, Zarych Piotr, Foryś Stanisław, Żebrowski Bronisław i Izdebski Kazimierz po zł. 25 co miesiąc do końca 1929 r.

Ks. Kobyliński Józef jednorazowo zł. 200 i po zł. 600 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Olędzki Andrzej jednorazowo zł. 100 i po zł. 600 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Łapaj Antoni jednorazowo zł. 40 i zł. 100 w 1927 r., zł. 200 w 1928 r. i zł. 300 w 1929 r.

Ks. Jabłoński Edward jednorazowo zł. 200 i po zł. 250 w 1927 i 1928 r. i zł. 300 w 1929 r.

Ks. Woyno Franciszek jednorazowo zł. 100 i w 1927 r. zł. 100 w 1928 i 1929 r. po zł. 200.

Ks. Grodzki Antoni jednorazowo zł. 50 i w 1927 r. zł. 50, w 1928 r. zł. 100 i w 1929 r. zł. 150.

P. Jarkowski Józef organista z Mórd jednorazowo zł. 5 i w 1928 i 1929 r. po zł. 5.

Ks. Koronat Piotrowski jednorazowo zł. 60 i w 1927 r. zł. 180 i w 1928 i 1929 r. po zł. 240.

Ks. Kucierzyński Edward jednorazowo zł. 100 i po zł. 150 w 1927, 1928 i 1929 r.

Ks. Turski Bronisław jednorazowo zł. 50 i w 1927, 1928 i 1929 r. po zł. 150.

Ks. Franczewski Feliks jednorazowo zł. 100, w 1927 r. zł. 50 i po zł. 100 w 1928 i 1929 r.

Ks. Świerczewski Marjan jednorazowo zł. 50, w 1927 r. zł. 100, w 1928 r. zł. 150 i w 1929 r. zł. 200.

Ks. Noyszewski Jan jednorazowo zł. 5 i po zł. 5 w 1927, 1928 i w 1929 r.

Ks. Przesycki Henryk jednorazowo zł. 50 i w r. 1927 r. zł. 100 w 1928 r. zł. 150 i w 1929 r. zł. 150.

Ks. Górski Władysław jednorazowo zł. 100 i w 1927, 1928 i 1929 r. po zł. 150.

Ks. Szklarski Andrzej jednorazowo zł. 20 i w 1927 r. zł. 80 i po zł. 200 w 1928 i w 1929 r.

Z ruchu wydawniczego.

W jasną przyszłość.

Wszyscy wiemy, że jest źle na świecie. W każdej dziedzinie dostrzega się bolesne niedomagania, wywołujące gorycz i nieufność w społeczeństwie.

Lekarzy i znachorów społecznych jest mnóstwo, ale naprawdę nikt nie umie zaradzić nieszczęściu. Wysiłki ludzi, nawet najlepszych,

giną w próżni — bo zapomniano o najważniejszej rzeczy: — o uzdrowieniu człowieka.

Sanacja moralna musi rozpocząć się od duszy ludzkiej. Nie pomogą tu żadne hasła, choćby najpiękniej brzmiące. Konieczny jest czyn przemiany wewnętrznej.

A tego dokonać może tylko jeden lekarz duszy ludzkiej — Chrystus.

Zmaterjalizowanie i spoganienie dzisiejszych czasów nie stłumiło w człowieku tęsknoty do Najwyższej Prawdy.

Dzisiejszy człowiek jest smutny. Jego zabawy są tylko świadomym oszołomieniem się; niema w nich ani zdrowego temperamentu, ani szczerzej wesołości.

Różni „wtajemniczeni“ jasnowidze nigdy nie zbierali tak obfitych zysków jak w dzisiejszych czasach. To dowód, że dusza ludzka jest złaźniona Prawdy ...a zapomniała, że prawda jest tylko w Chrystusie, zaś uzdrowienie, więc szczęście ludzkości, w oparciu życia — i wszelkich ustaw — na najwyższem — Boskiem Prawie.

Więc trzeba ludziom tę prawdę ukazać.

Jednem z ognisk, skupiających przy sobie siły do pracy nad odrodzeniem ludzkości przez poznanie Chrystusa, jest powstałe w w ubiegłym roku pismo p. t. „Szczerbiec“.

Jako program ideowy, pismo to, na pierwszym miejscu stawia pracę nad duchowem odrodzeniem Polski, na podstawie dogmatów katolickich czyli wprowadzenie zasad Ewangelji w życie, tak prywatne jak i publiczne.

„Szczerbiec“ dążyć będzie:

I — Do szerzenia i pogłębiania zasad Chrystusowych piórem, słowem i czynem.

II — Do obrony praw Kościoła Katolickiego, jako strażnika Prawdy.

III — Do ustawodawczego wprowadzenia, dla młodzieży katolickiej, katolickich szkół wyznaniowych.

IV — Do zorganizowania w związku katolickie ludu miejskiego i robotników, aby ich wyrwać z rąk kłamliwych demagogów i wyzyskujących ich pracę pośredników.

V — Do uzgodnienia interesów wszystkich warstw społecznych, opartego na prawach Boskich, oraz usunięcia wyzysku jako bezprawia.

VI — Do przestrzegania praworządności w stosunkach społeczno-państwowych.

Dalej „Szczerbiec“ podejmuje walkę o zachowanie prawa Bożego, więc:

1 — O obronę świętości małżeństwa i rodziny.

2 — Energicznie zwalcza przyczyny, powodujące zwyrodnienie i zubożenie społeczeństwa, jakimi są: — pijaństwo, niemoralność, próżniactwo i przekupstwo wszelkiego rodzaju.

3 — Postanawia demaskować podstępą działalność wrogów Wi ry i Narodu. „Szczerbiec“, ściśle bezpartyjny, kategorycznie przeciwstawiać się będzie nadużywaniu hasła katolicyzmu do celów partyjnych, lub klasowych.

Z tego krótkiego szkicu programowego widzimy, że „Szczerbiec“ chce nieść społeczeństwu zdrowy ożywczy prąd.

Chrystus wprowadzony w życie, na zasadach Ewangelji oparte ustawy społeczne, by wszystkim w Polsce było dobrze, obrona praw najświętszych, zwalczanie brudu moralnego, marnotrawstwa i bezczynności — oto droga rzeczywistego odrodzenia Polski, wzrostu prawości i dobrobytu.

Takiej pracy grono osób, zespolonych przy „Szczerbcu“ postanowiło poświęcić wszystkie swe siły, wierząc, że ludzie, pragnący powszechnego dobra i prawdziwie lepszego jutra, z całego serca tę pracę poprą, stając do walki ze złem pod jednym Chrystusowym sztandarem.

Redakcja „Szczerbca“ mieści się w Warszawie, przy ulicy Wiejskiej № 18. Tel. 207-07.

Do zespołu Komitetu Redakcyjnego dotychczas weszły następujące osoby.

Ks. Rekt. Marjan Wiśniewski M. Ś. T. — Juljusz Borawski — Marja Friedrich-Brzozowska, — Mecenas Władysław Damiński, Stanisław Gołąb, — Ks. Dr. Jan Korzonkiewicz, — Ks. Dr. Aleksander Ogórkiewicz — Red. Józef Sיעiński, Dr. Mieczysław Skrudlik, — Feliks Jan Szafjański, — Jan Karol Szczeblewski, — Adam Szymański, oraz Stanisław Żyżkowski, jako redaktor.

W Imię Boże!

Przez walkę do Chrystusowego zwycięstwa!

Wydawnictwa Ks. Makłowicza.

Donoszę uprzejmie, że przygotowuję do druku nowe wydanie „Przykładów ojczystych do nauki katechizmu“ ulepszone, skrócone w jeden okazały tom (24 ark. druku, wielka 8°), zawierający tylko najlepsze przykłady. Cena wyniesie 6 zł. Celem ustalenia ilości nakładu proszę o łaskawą wiadomość, czy Wiel. Książdz reflektuje na taką książkę i jakie radby widzieć w niej zalety. — Gotów do dal-

szej pracy wydawniczej dla ułatwienia działalności P. T. Duchowieństwa, zapytuję, jakich dzieł brak daje się najwięcej odczuwać?

Z dotychczasowych moich wydawnictw są już wyczerpane (oprócz różnych drobnych) „Przykłady ojczyście”. Zostało kilkadziesiąt egz. V tomu (str. 390, Cena 4 zł.), zawierającego przykłady na przykazania (od VI), Sakramenta, cnoty i nabożeństwa. Również niema już „Złoty myśli Słowackiego”. Do nabycia natomiast są jeszcze poniżej wyliczone wydawnictwa.

„Nauka wiary i obyczajów dla niższych oddziałów szkół powszechnych”. Lwów 1925 r. Wyd. IV. Str. 160. Rycin 37. Cena zł. 160; w twardej oprawie zł. 2.40. — Podręcznik ten został polecony przez Ministerstwo W. R. i O. P. a także na Zjeździe XX. Prefektów w Lublinie 1925 r. Wprowadzona w tym podręczniku metoda „Szkoła pracy”, sądze, że jest najwłaściwszą, bo nauka religii ma być nie tylko teorią, ale czynem, ćwiczeniem o ile możliwości nawet już na lekcji spełnianem.

„Mały Katechizm” (Lwów, 1925 r. Wyd. II. Cena 40 gr.) zawiera 125 najważniejszych pytań i odpowiedzi, jak najrozumialej dla dzieci ułożonych.

„Złote czytanki dla młodzieży” Lwów, 1926 r. Każdy tomik zawiera 32 str. Cena 30 gr. — Ukazały się tomiki: 1. O obowiązku. 2. O Ojczyźnie. 3. O miłości ku rodzicom. Rozpocząłem temi książeczkami planową, najtańszą biblioteczkę szkolną (lekturę), która metodą pogładową dąży do wykształcenia charakteru. Do druku są przygotowane tomiki na tematy: Prawda, Wytrwałość, Praca, Poszanowanie własności i tp. Każdy tomik zawiera kilkadziesiąt wyborowych przykładów i kilka krótkich opowiadań. Może Czytelnia szkolna zamówi te książeczki?

„Mały modlitewnik dla młodzieży” Lwów, 1926 r. Str. 64. Cena 30 gr. — Metodę „pracy” wprowadziłem i do modlitewnika np. przy słuchaniu Mszy św. Litanja „Wołania do Boga” jest skierowana przeciw wadom polskim. Modlitewnik ma charakter nie tylko ascetyczny ale i wychowawczy.

„Śpiewniczek religijny dla młodzieży” Lwów, 1925 r. Wyd. II. Str. 64. Cena 30 gr. zawiera 70 pieśni najwięcej używanych.

„Z humoru religijnego” Lwów 1926. Tom. I. i II. po 30 gr. Są to z tradycji wzięte lub już drukowane anegdoty religijne.

„Do zdrowej wesołości” Lwów 1927. Cena 95 gr. Wielkie jest znaczenie humoru dla zdrowia, w wychowaniu, w pracy i wogóle w życiu. O tem właśnie poucza powyższa książka.

Najkrótszą drogą nauczania jest obraz. Ażeby w domach polskich była rycina, któraby upamiętniała walkę przeciw bolszewizmowi, a zarazem czyn patrijotyczny kapłana, wydałem obraz, przedstawia-

jący Ks. I. Skorupkę, jak z krzyżem w ręku idzie na czele szeregów ochotniczych.

Zwalczają to wydawnictwo niechętni Kościołowi — tembardziej powinna być rozpowszechniana pamiątka bohaterskiej ofiary dzielnego kapłana. Cena w formacie 50 x 35 cm. 1 zł., w formacie 25x18—20 gr. Poczta 15 gr.

Miesięcznik ilustrowany p. t. „Ucieszne Obrazki“ (Cena 30 gr.) podaje na tle humorystycznym i rozrywkowym krótkie artykuły wychowawcze. Młodzież bardzo chętnie czyta „Ucieszne Obrazki“, proszę łaskawie spróbować je polecić! Ks. prof. O. w K. rozpowszechnia w swej szkole 100 egz. tego pisma. Gdyby która klasa przysłała przedpłatę za 4 egz. otrzymuje 1 egz. darmo.

Uczniowie mogą przystąpić do twórczej współpracy w miesięczniku przez nadsyłanie pomysłów do rysunków, krótkich artykułów, zagadek i t. p.

Proszę uprzejmie o podanie przy sposobności adresu mego wydawnictwa uczciwym rozprzedawcom. Może kto z uczniów (sodalis, harcerz) zająłby się rozpowszechnianiem miesięcznika, „Złoty czytaniek“ i t.d.? Rozprzedający otrzymałby około 30% a na cele jeszcze więcej.

Ks. Józef Makłowicz.

Kołomyja.

BIBLIOGRAFJA.

Staraniem Katolickiego Towarzystwa Wydawniczego w Warszawie, a nakładem Księgarni Kroniki Rodzinnej ukazał się pod redakcją A. L. Szymańskiego rocznik pierwszy „**Polskiego Przewodnika Katolickiego**“.

Obszerny ten rocznik o pięciuset stronach drobnego druku jest pierwszą u nas próbą zogniskowania całokształtu wiadomości o katolickich organizacjach religijnych, dobroczynnych, kulturalno-oświatowych i zawodowych. Na treść jego składają się rozdziały następujące:

1) Życie kościelne, 2) Akcja charytatywna, 3) Życie społeczne, 4) Ruch umysłowy, 5) Sztuka kościelna, 6) Sprawy gospodarcze 7) Uzupełnienia.

Wśród autorów widzimy takie nazwiska działaczy i pisarzy katolickich, jak ks. dyr. Roman Archutowski, poseł Stefan Bryła, ks. kanclerz Zygmunt Choromański, ks. prał. Aleksander Fajęcki, ks. T. Gałdyński, inż. Aleksander Hauke, ks. prof. Bronisław Kolasiński, He-

Irena Lutostańska, poseł Tadeusz Mendrys, poseł Jan Puchałka, ks. prof. Jan Szmigielski, ks. prof. S. Szydelski, ks. prof. Bolesław Wilanowski, ks. rektor Marjan Wiśniewski, ks. prof. Aleksander Woycicki i wielu innych.

Całość ozdobiona czterdziestu portretami episkopatu polskiego, przedstawia się zajmująco, to też polecamy to wydawnictwo uwadze WDuchowieństwa.

Powieść, którą warto przeczytać*) Czy nienazbyt śmiały nagłówek do sprawozdania o powieści i to w dodatku do sprawozdania w organie Duchowieństwa — Ani na jotę nie przesadzony.

Autorem tej niezwykłej powieści jest ks. P. A. Scheehan, a tytuł jej brzmi: „Mój nowy wikary“. Wśród powodzi dzisiejszych powieści, ta opowieść, z urywków irlandzkiego proboszcza, pełna słonecznego humoru, a pisana z tak wielką znajomością natury ludzkiej, wyróżnia się jak perła prawdziwa z pomiędzy nieudolnych sztucznych świecidełek.

Bohaterami powieści jest dwóch ludzi: proboszcz nadmorskiej wioski irlandzkiej, ojciec Dan Hanrahan i jego młody wikary ks. Letheby; tłem — życie tej wioszczyny i zmiany, jakie w niem zaszły z chwilą przybycia do niej młodego pełnego zapału i gorliwości kapłańskiej młodego wikarego.

Pozornie tak prosta fabuła w ujęciu znakomitego pisarza, jakim jest ks. P. A. Scheehan, nabiera kapitalnego kolorotu, na którego barwnem tle przewija się cała kolekcja typów, oddanych z tak wielką prawdą życiową, że jeden za drugim stają przed oczami wyobraźni czytelnika w pełni swych rysów charakterystycznych. Okazuje się przytem, że choć Irlandja kawał świata znajduje się od Polski, to jednak ludzie dziwnie są nieraz podobni do nas.

A jednak nazwisko ks. P. A. Scheehana nie jest pseudonimem; powieść naprawdę została przełożona z angielskiego, tylko tłumacz tak doskonale wywiązał się z zadania, iż w przekładzie jego nie czuć przekładu, autor zaś, — znakomity znawca ludzi, — tak potrafił odmalować ich słabości, błędy i zalety, że z postaci przedstawionych uczynił typy ogólnoludzkie.

Autorowi udało się jeszcze jedna rzecz: oto w powieści, pełnej walorów artystycznych, daje głęboką naukę życiową, z której odpowiednie wnioski i wskazówki dla siebie może wysnuć każdy kapłan, bez różnicy wieku i stanowiska.

Ks. Scheehan nie moralizuje, a jednak dał morał; napisał powieść a nie traktat dydaktyczny, więcej przytem pouczającą niż niejedna rozprawa specjalna, — wszystko zaś okraszone przemiłym hu-

*) Ks. P. A. Scheehan: „Mój nowy wikary“, opowieść z pamiętnika proboszcza irlandzkiego. Przekład z angielskiego. Warszawa. Str. 294. Księgarnia „Kroniki Rodzinnej“, Podwale 4.

morem, pełnym tej pogody, jaką daje optymistyczny pogląd na świat przy wielkim rozumie i znacznym doświadczeniu życiowym.

Ze względu na wszystkie te pierwszorzędne zalety „Mojego nowego wikarego“, choć powieść ta nie jest najświeższą nowością literacką, poświęciliśmy jej więcej uwagi, bo zbyt mało znaną jest u nas, a powinna być znaną powszechnie.

Wydawnictwa Towarzystwa „**Biblioteka Religijna**“ im. X. Arcb. Bilczewskiego we Lwowie — ul. Ormiańska 13.

Prof. Maurycy Straszewski: Filozofja św. Augustyna na tle epoki. Wydanie 2-gie uzupełnione, str. VIII+289. 3 zł.

Treść: Dzieje filozofji europejskiej rozpoczynają się w Grecji. Chrześcijaństwo i jego pierwotny stosunek do filozofji. — Obraz stosunków politycznych i społecznych w świecie starożytnym aż po koniec wieku IV-go po Chrystusie.

Pochodzenie św. Augustyna. — „Wyznania“ i ich znaczenie. — Życiorys św. Augustyna.

Jego teoria poznania, czyli nauka o prawdzie. — Istota i nieśmiertelność duszy. — Znaczenie i rola idei Boga w filozofji Augustyna. — Pojęcie Trójcy. — Akt stworzenia. — Życie i jego rozwój. — Poglądy Augustyna o zestawieniu z nauką Darwina i dzisiejszymi teorjami rozwoju istot organicznych. — Przyczyny i źródła złego. — Rola złego w porządku moralnym świata. — Opatrzność i przeznaczenie, a wolność i odpowiedzialność moralna. — Poglądy św. Augustyna na działanie łaski. — Filozofja dziejów. — Ideały przyszłości.

X. Dr. Władysław Szczepański T. J.: Tak zwany Sobór Jerozolimski. Studium krytyczno-egzegetyczne do r. 15 Dziejów Apostolskich. Str. 72. 2 zł.

Krytyka tej pracy orzekła: dzieło napisane jasno i interesująco, zasługuje zupełnie na to, by znalazło się w rękach wszystkich kapłanów.

X. St. Szurek: Ojciec duchowny i jego praca w seminarjum kleryków. Str. 156, 1.50 zł.

Obok samej sprawy wychowania kleryków zainteresować może książka każdego kapłana swą obfitą literaturą do ascetyki, mistyki, spowiedzi, konferencyj, żywotów świętych, adoracyj i t. d.

Nadto Tow. **Biblioteka Religijna** poleca nowości:

X. Dr. Z. Bielawski: Katechezy biblijne na 1-szą klasę szkół powszech. Wyd. 2-gie, 3 zł. 80 gr.

X. A. Czastka: Wiara w Boga i czyn z wiary. Opowiadania katechizmowe z przykładami. Zł. 3 gr. 20.

X. W. Hozakowski: Marja Magdalena w ewangeljach. Zł. 2 gr. 20.

X. R. Knedich: Homilje na niedziele i święta. 2 tomy 10 zł.

Konkordat Polski ze Stolicą Apostolską. Wstęp, tekst polsko-francuski i stenograficzne rozprawy w Sejmie i Senacie. Cena 9 zł. 60 gr.

X. M. Tarnawski: Powojenne trudności cerkwi unickiej w Małopolsce. 0.50 zł.

X. Dr. K. Wais: Ontologia czyli metafizyka ogólna. 7 zł.

B. Żulińska C. R.: „Mała Święta“, Obrazki dla dzieci z życia św. Teresy od Dzieciątka Jezus — Z obrazkami. W kartonie 1.70 zł.

O św. Franciszku z Asyżu. Opowiadania dla dzieci.

W parafji Szkopy SA DO SPRZEDANIA za 140 złotych

NOWE STACJE **DROGI KRZYŻOWEJ**, OLEODRUKI, W OZDOBNEJ OPRAWIE, ZA SZKŁEM. 36 x 29 cm.

WAKUJE POSADA ORGANISTY

W PARAFJI MOTWICA, DEKANATU WISZNICKIEGO.

WARUNKI DO OMÓWIENIA NA MIEJSCU.

Odpowiedź Redakcji.

Wielu z Szan. Konfratrów zapytuje Redakcję, dlaczego nie podaje „Odpowiedzi liturgicznych“. Nie podaje, bo nikt nie nadsyła pytań, a ci, co je nadsyłają, nie orientują się, że pytają non ad rem, albo też tak błahe rzeczy poruszają, że szkoda pracy zecera. Jeden tylko z pytających postawił kwestję jasno, konkretnie, mianowicie, czy kapłan, należący do Związku Misyjnego Kleru, korzystający z przywileju ołtarza uprzywilejowanego cztery razy w tygodniu, może tyleż razy korzystać z koloru czarnego in duplicibus, czyli poza przywilejem „trium dierum“ dobrać jeszcze czwarty dzień?

Odpowiedź. O ile chodzi o Mszę *Quotidiana* — nie może. Przywilej „trium dierum“ in duplicibus jest gracją *quoad formulare Missae*, przywilej zaś ołtarza jest to *gratia spiritualis in favorem animae defuncti*. O ile rubryki pozwalają, należy w tym drugim wypadku Mszę odprawić w kolorze czarnym (in semidupl. et simp, nisi occurrat feria, vigilia aut dies infra octavam privilegiatam). Czyli że są to dwie rzeczy zupełnie różne i niezależne od siebie; przywilej ołtarza można aplikować nawet in dupl. primae clas., chociaż użyć należy wtedy do Mszy koloru dnia.

Redaktor **Ks. Marjan Stefanowski.**